



TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000600378

Datum
2 oktober 2025

Opgesteld door
[Redacted]

Samengewerkt met
CZW, minIenW

Bijlage(n)
2

Aan
Van

Minister BZK
[Redacted]

nota

Kamerbrieven advies Gezondheidsraad toelaatbaarheid
humaan composteren en alkalische hydrolyse

Aanleiding

Op 2 oktober heeft de Gezondheidsraad haar advies inzake de toelaatbaarheid van
humaan composteren en alkalische hydrolyse (resomeren) gepresenteerd.

Geadviseerd besluit

Ondertekenen bijgaande Kamerbrieven

Kern

- De Wet op de lijkbezorging (Wlb) regelt uitputtend welke vormen van lijkbezorging zijn toegestaan, namelijk begraven, cremieren, lichaam doneren aan de wetenschap en in bijzondere gevallen het zeemansgraf. Dat betekent dat het toestaan van nieuwe technieken wetswijziging vergt.
- Op verzoek van toenmalig minister BZK heeft de Gezondheidsraad in 2020 geadviseerd over de toelaatbaarheid van nieuwe vormen van lijkbezorging (voor werking alkalische hydrolyse en humaan composteren, zie onder kopje toelichting). Alkalische hydrolyse was volgens dat advies toelaatbaar. Over humaan composteren was onvoldoende informatie beschikbaar om de toelaatbaarheid te beoordelen. In de kabinetsreactie op het advies is daarom regeling aangekondigd van alkalische hydrolyse. Deze regeling is opgenomen in het conceptwetsvoorstel ter modernisering van de Wlb.
- Het nieuwe advies is gevraagd omdat sinds 2020 nieuwe informatie beschikbaar is over zowel humaan composteren als over alkalische hydrolyse.
- In het nieuwe advies trekt de Gezondheidsraad dezelfde conclusies als in 2020: humaan composteren is nu niet toelaatbaar wegens gebrek aan wetenschappelijk onderzoek en veiligheidsrisico's (verspreiding tuberculose); alkalische hydrolyse wel.
- Verder doet de Gezondheidsraad vier aanbevelingen aan de betrokken ministeries: maak onderzoek naar nieuwe technieken in Nederland mogelijk; ontwikkel wetgeving rondom menselijke reststoffen, blijf de toelaatbaarheid van nieuwe technieken toetsen en ontwikkel een handreiking vergunningverlening alkalische hydrolyse. In de brieven worden de eerste drie aanbevelingen overgenomen, IenW onderzoekt de noodzaak voor de vierde aanbeveling (handreiking).
- U moet beide kamers der Staten-Generaal uiterlijk binnen drie maanden informeren over uw standpunt ten aanzien van het advies. Bijgaande

brieven bevatten dit standpunt. De brieven zijn afgestemd met IenW. Het advies van de Gezondheidsraad is sinds 2 oktober openbaar en is volledigheidshalve bij de brieven gevoegd.

- Verder gaat de brief in op de planning van het wetsvoorstel ter modernisering van de Wlb, aangezien de planning die tijdens de begrotingsbehandeling BZK 2025 met de Tweede Kamer was gedeeld inmiddels achterhaald is (verwachting was dat het wetsvoorstel dit jaar bij de Tweede Kamer ingediend kon worden). In de Kamerbrief wordt de vertraging gemotiveerd. De nieuwe planning is ambtelijk afgestemd met VWS en JenV.

Onze referentie
2025-0000600378

Datum
2 oktober 2025

Toelichting

- Bij alkalische hydrolyse lost het lichaam van een overledene op in een vloeistof waaraan een basische stof, zoals kalium hydroxide, is toegevoegd. Verwarming van de vloeistof en toepassing van druk versnellen dit proces. Na afloop resteren botten, medische hulpmiddelen en gemiddeld 1.500 liter restvloeistof (effluent), waarin de rest van het lichaam is opgelost. Het effluent bevat geen sporen van het lichaam.
- Bij humaan composteren wordt het lichaam van overledene afgebroken door microbiologische activiteit in een composthoop van plantaardig materiaal (het substraat) onder de juiste omstandigheden van onder andere warmte, verse lucht en vocht. Aan het einde van de compostering blijven de menselijke en plantaardige reststoffen (het afgebroken lichaam en substraat), het skelet en eventuele lichaamsvreemde objecten (vullingen, prothesen, medische hulpmiddelen) over.

Communicatie

Er was media-aandacht bij het uitbrengen van het advies van de Gezondheidsraad. Toen heeft woordvoering BZK ook enkele vragen beantwoord. Woordvoering BZK verwacht geen aparte media-aandacht voor deze reactie. Daarom is er geen persbericht of woordvoeringslijn voorbereid bij deze brief. Deze worden wel voorbereid als het wetsvoorstel ter modernisering van de Wet op de lijkbezorging bij de Tweede Kamer wordt ingediend.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief Tweede Kamer advies Gezondheidsraad toelaatbaarheid humaan composteren en alkalische hydrolyse	
2	Brief Eerste Kamer advies Gezondheidsraad	

	toelaatbaarheid humaan composteren en alkalische hydrolyse	
3	Advies Gezondheidsraad toelaatbaarheid humaan composteren	

Onze referentie
2025-0000600378

Datum
2 oktober 2025